

ZÁKLADY PRÁVA

PRÁVO

soubor platných právních norem (příkazů, zákazů nebo dovolení), které jsou stanovené státem a kterými se řídí pravidla lidského soužití a jsou státem vynucovány

ZÁKON

konkrétní právní předpis, který přijímá zákonodárce a jenž má obecnou závaznost pro všechny

SPRAVEDLNOST

jeden ze základních pojmů pro dobré uspořádání lidských vztahů, který zahrnuje rovnost, přiměřenost, stejný přístup

TREST

uvalení nějakého omezení, ztráty nebo bolesti, jímž je vymáháno dodržování právních pravidel a jehož smyslem může být náprava, odstrašení nebo ochrana společnosti

MORÁLKA

= představa správného jednání
ve společnosti, nelze ji vymáhat

PRÁVO

= normy správného jednání
ve společnosti, lze je vymáhat

PŘÍKLADY PORUŠENÍ MORÁLKY / PRÁVA:

NEMORÁLNÍ

lhaní rodičům o průšvihu ve škole
nesplnění slibu nejlepšímu kamarádu
nevěra vdané ženy

NELEGÁLNÍ

podvod za účelem vylákání peněz
pomluva jiné osoby televizi
přechod chodníku na červenou

PRÁVNÍ ODVĚTVÍ

OBČANSKÉ PRÁVO vztahy mezi osobami, jejich spory a majetkové věci

PRACOVNÍ PRÁVO vztahy mezi zaměstnanci a zaměstnavateli

MEZINÁRODNÍ PRÁVO vztahy mezi státy a nadnárodními organizacemi

TRESTNÍ PRÁVO vymezení trestných činů, jejich vyšetřování a tresty

RODINNÉ PRÁVO vztahy mezi manželi, rodiči a dětmi

FINANČNÍ PRÁVO rozdělování a užívání peněžních prostředků státu

OBCHODNÍ PRÁVO podnikatelské subjekty a jejich majetkové vztahy

SPRÁVNÍ PRÁVO činnost státních orgánů, správních úřadů a samosprávy

ÚSTAVNÍ PRÁVO základní pravidla o uspořádání a řízení státu

AUTORSKÉ PRÁVO vztahy uživatelů a tvůrců děl k vytvořeným dílům

DRUHY PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

ústava a ústavní zákony

zákony

nařízení

vyhlášky

ČÍM VÝŠ, TÍM VYŠŠÍ PRÁVNÍ SÍLA

SOUSTAVA SOUDŮ V ČR

Ústavní soud jeden

Nejvyšší soud jeden

vrchní soudy dva

krajské soudy několik

okresní soudy mnoho

vyšší stupeň

nižší stupeň

PRÁVNICKÁ POVOLÁNÍ

Soudce rozhoduje ve sporných záležitostech dvou stran nestranně a spravedlivě jako nezávislý subjekt

Advokát poskytuje právních služby za úplatu (zastupování v řízení před soudy, obhajoba v trestních věcech, poskytování právních rad)

Státní zástupce plní roli orgánu veřejné žaloby v trestním řízení a dalších úkonů vyplývajících z trestního řádu

Notář je pověřený státem k sepisování veřejných listin, přijímání úschov a některým dalším činnostem

Soudní exekutor zajišťuje provádění exekucí

OBČANSKÉ SOUDNÍ ŘÍZENÍ

dvě rovnoprávné strany - soud mezi nimi rozhodne

navrhovatel (žalobce) x odpůrce (žalovaný)

NÁVRH

DOKAZOVÁNÍ

ROZSUDEK

výslech účastníků, svědků
znalecké posudky, listiny
zprávy, ohledání

spor o pozemek

nedodání zboží

přidělení dítěte do péče

spor o dědictví

nezaplacení mzdy zaměstnavatelem

SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ

rozhodování o právech a povinnostech
nebo porušení pravidel - méně závažné

rozhoduje správní orgán (úřad)

NÁVRH,
PODNĚT ORGÁNU

ZJIŠŤOVÁNÍ PODKLADŮ
PRO ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ

výslech svědků
znalecké posudky, listiny
ohledání věci

povolení ke stavbě
jízda na červenou
přijetí na školu
uznání českého občanství
rušení nočního klidu

TRESTNÍ ŘÍZENÍ

porušení pravidel - závažné
soud rozhoduje o vině či nevině
obžalovaného

TRESTNÍ OZNÁMENÍ

ROZHODOVÁNÍ SOUDU

OBŽALOBA

výslech obžalovaného, svědků
znalecké posudky, listiny
ohledání věci, rekonstrukce

ROZSUDEK

tresty: odnětí svobody, obecně prospěšné práce,
peněžitý trest, ztráta majetku apod.

týrání zvířat

vražda

loupež

vydírání

teroristický útok